

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום ראשון ד' תמוז תשפ"ב | דף היומי בבלי: יבמות קיח | דף הכולל: כתובות מה.
דף היומי בהלכה: מסעיף ל"ו עד אמצע הסעיף "ובמדינות אלו".
מוסר: שמירת הלשון - פרק ב' 'והנה ידוע' עד פרק ב' 'והנה כאשר'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער הבטחון פרק ז' עד סוף שער הבטחון

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

השגחה פרטית מפעימה בציון הרשב"י | "אני רוצה ללמד אותך כלל בחיים" אמרה לי
הרבנית | ביטחון בה' עד הרגע אחרון ממש! - סיפור מדהים | 2434

הסיפור היומי

בסיום התפלה, רגע לפני שאני מנשק את הסידור
ומניחו, אני שם לב כי בדף הראשון כתוב: "נתרם
לע"נ האשה צפורה בת ר' ישראל ז"ל, נלב"ע
כ"ד בטבת!" הראיתי זאת לאביה הנדהם...

הארה משמים בציון הרשב"י

"אחרי ששפכנו שיח בציון הקדוש", ממשיך הרב קרימלובסקי
לספר, "נעמדנו לתפילת מנחה. ואז ביקש ממני ר' ישראל ואמר:
הרי אתה היית שליח הציבור לגלגל אלינו את הזכות להנציח את
נשמתה הטהורה של בתנו במקווה טהרה, כמה מתאים שאתה
תהיה גם כעת שליח ציבור בתפילת מנחה. בוודאי יהיה זאת
לעילוי נשמתה.

לקחתי סידור מזדמן שהיה מונח שם בצד, אחד מיני רבים,
והתפללתי בעמוד כבקשת ר' ישראל. בסיום התפלה, רגע לפני
שאני מנשק את הסידור ומניחו, אני שם לב כי בדף הראשון כתוב
כך: "נתרם לע"נ האשה צפורה בת ר' ישראל ז"ל, נלב"ע כ"ד
בטבת. תנצב"ה"..."!

הראיתי זאת לאביה הנדהם, שלא הבין איך הגיע כזה סידור
לציון הרשב"י, שכן הוא מעולם לא תרם סידורים ובוודאי לא
לציון הרשב"י. מתברר שלפני שנה, ביום היארציט, הזדמן לכאן
בנו, אח של הנפטרת, ולאחר התפילה החליט לתרום את סידורו
האישי לציון הרשב"י לעילוי נשמתה, וראו זה פלא, הנה אני ניגש
לתפילה לעילוי נשמתה ביום היארציט שלה, ובלא שאדע שולח

פגשתי אותו, את הרב קרימלובסקי, ברחוב בניו יורק בשעת
בוקר מוקדמת. הרב קרימלובסקי הוא מנהל ארגון 'מרכז הטהרה'
בנשיאותו של מרן המשגיח רבי דן סגל שליט"א, המסייע בהקמת
בניית מקוואות טהרה ברחבי ארץ ישראל. השיחה נסבה אודות
הזכות והישועות להן זוכים השותפים בהקמת מקוואות טהרה.
לפתע, כמו נשלח לשם משמים, מגיע מולנו הרב ישראל, יהודי
נכבד ואמיד משיקגו, שפנה להרב קרימלובסקי בברכת בוקר טוב
חמה ולבבית והמשיך בדרכו לתפילת שחרית.

ואז שיתף אותי הרב קרימלובסקי בסיפור מיוחד שאירע לו
עם אותו יהודי: "לפני כמה שנים החליטו ר' ישראל ומשפחתו
לבנות דרך הארגון שלנו מקווה טהרה בעיר הצפונית עפולה,
לעילוי נשמת בתם ציפורה ע"ה. בסיום הבנייה, ביום היארציט,
כ"ד בטבת, נחגג ברוב עם מעמד מפואר של חנוכת הבית.

בסיום המעמד המרומם והמרגש הציע התורם הנכבד הרב
ישראל שליט"א כי נמשיך יחד לציון קודש הקודשים רשב"י,
להתפלל שהזכות הגדולה של בניית מקווה הטהרה תעלה לריח
ניחוח לעילוי נשמת בתו ע"ה.

לי הבורא לתוך היד סידור כזה.

נפעמנו כולנו לנוכח גילוי ההשגחה, והארה שנשלחה אלינו ממרומים, שנתנה לכל המשתתפים את התחושה כי המצוה

הגדולה של בניית מקווה הטהרה אכן עלתה לרצון לפני אדון כל ולעילוי נשמת המנוחה".

(התחזקות וביטחון במשנת הזרע שמשון)

קול העם

כשאשתי שמעה את שם האולם ותאריך החתונה, משהו צלצל במוחה. היא קראה לי ושאלה: מתי החתונה של אחותך? אמרתי לה את התאריך ושם האולם, ואז היא אומרת: "לא יכול להיות!"

כל המשמח חתן וכלה, זוכה...

במוחה. היא קראה לי ושאלה: מתי החתונה של אחותך? אמרתי לה את התאריך ושם האולם, ואז היא אומרת: לא יכול להיות, יש כאן נערה שטוענת שהיא מתחנת בתאריך הזה באותו אולם.

סיפרנו להורים. לא נלחצנו כל כך, חשבנו שאולי אנחנו לא זוכרים מדויק. במוצאי שבת אנחנו מתקשרים לאותה משפחה, התברר שבאמת היתה פה בעיה ושתייהן אמורות להתחתן באותו יום באותו אולם.

התקשרנו לבעל האולם, ואכן התברר שהוא כתב אותנו בתאריך לא נכון, ובאמת היתה כאן טעות ברישום אצלו ביומן. נפעמנו לראות איזו השגחה פרטית היתה כאן, כשמכל המשתתפות בשבע ברכות דווקא אותה נערה הייתה צריכה להתיישב ליד אשתי, וזאת כשמלכתחילה בכלל לא חשבנו להגיע, ובכל זאת החלטנו להתאמץ כדי לשמח חתן וכלה, וכך גילינו את הטעות שלושה חודשים לפני החתונה. לולא זאת יכולנו לגלות את זה רק יום לפני, או באותו יום, ונקל לשער את עוגמת הנפש העצומה שהיינו חווים.

מלבד ההשגחה הפרטית, ראינו פה גם גילוי של גם מידה כנגד מידה: אנחנו שימחנו חתן וכלה, וכנגד זאת חסכו מאיתנו עגמת נפש לחתן וכלה.

הרב צבי ירום שליט"א משתף אותנו בסיפור מיוחד ששמע מכילי ראשון מפי בעל המעשה:

אחותי התארכה לפני שבועיים שלשה, הוא מספר, וסגרנו על אולם באיזשהו מקום בתאריך מסוים.

בשבת האחרונה נסענו להורים שלי בקריית ספר, כי החתן הגיע לשבת. באותה שבת היה גם שבע ברכות של חבר מאוד טוב שלי, באחד האולמות בעיר. קפצתי לשם בסוף הסעודה של ליל שבת, והוא שמח מאוד ביקש שאגיע גם למחרת. אמרתי לו שלמחרת יהיה חם מאוד ויהיה קצת קשה להגיע, אבל הוא ממש ביקש, ראיתי שזה מאוד חשוב לו וישמח אותנו שאני אגיע, כי אין לו הרבה משפחה, אז אמרתי לו שאעשה השתדלות.

למחרת בסוף הסעודה, למרות שהיה זה צהריים ושיא החום, החלטנו לעשות את המאמץ הזה ולצאת לשבע ברכות בשביל לשמח את החתן. יצאתי לשם יחד עם אשתי, שעבורה זה היה קשה עוד יותר, וגם לא מכירים אותה שם בכלל, אבל בכל זאת היא הגיעה איתי. היא הגיעה, ולידה התיישבה איזו נערה, חברה של הכלה. הן שוחחו, וזו סיפרה לה שהיא התארכה ממש לפני שבוע אפילו פחות, וגם סיפרה לה על איזה אולם הם סגרו ובאיזה תאריך. כשאשתי שמעה את שם האולם ותאריך החתונה, משהו צלצל

סגולות וישועות

"אני רוצה לומר לכם כלל בחיים", אמרה לי הרבנית "השמים פתוחים עשרים וארבע שעות ביממה!"

כמו הגאון ר' אשר אריאלי... (השיעור של ר' אשר, זה השיעור יומי הכי גדול בארץ!)

אמרה לו הרבנית: בן שראה את אבא שלו בכזו התמדה, איך שבאהבת תורה שלו הוא הגיע לפת לחם ממש - לא יכול לגדול אחרת.

שח הגה"צ רבי חזקיהו יוסף מיישקובסקי שליט"א: סיפר לי יהודי תלמיד חכם, שכעת מחתן את בתו תחי, והוא הלך לרבנית אריאלי (אמו של הג"ר אשר אריאלי שליט"א) שיש לה גמ"ח הכנסת כלה. תוך כדי כך הוא שאל אותה: איך זכיתם בבן

ביממה. הקדוש ברוך הוא נמצא! תדברו איתו. תבקשו ממנו! בין אם 'הולך' לך או לא 'הולך' לך... כן 'נשפך' או לא 'נשפך' - זה לא משנה, תעזוב את כל השטויות. תתפלל - ותקבל".
זה דבר כל כך נכון! אנחנו בין כה וכה עומדים בתפילה של פעמים ביום בשמונה עשרה. כל כך פשוט, בא, תחשוב רגע מה שאתה מבקש, תבקש באמת. רוצים לתת לך!!! רק תבקש! 'הרחב פיך ואמלאהו'.

(גיליון 'ארחות חיים')

אבל הוא רצה לשמוע קצת על החלק שלה בזה... אז הוא אומר לה: כן, אבל מה עם התפילות של הרבנית?
היא לא התייחסה לשאלה הזו וכאילו לא נוגע אליה. אבל אמרה לו כך:
"אני רוצה לומר לכם כלל בחיים: יש אנשים שחושבים שבשביל להתפלל צריכים השראה מיוחדת. שאני אוכל לבכות ולהתחנן, וכל התפילה תשפך לי מהלב... 'ואשפוך את נפשי לפני ה'", והם מחכים להזדמנות הזאת, והיא לא מגיעה...
"אל תהיו טפשים. השמים פתוחים עשרים וארבע שעות

הסיפור היומי

בשעה 1:30 המתח הגיע לשיאו. פקיד הבנק התקשר שוב לחברי והזהיר אותו כי עליו להפקיד את הכסף עד לשעה 2:00, כלומר בתוך חצי שעה. התחננתי לפניו שייקח ממני הלוואה, אך הוא, בשיא השלווה, ממשיך מסרב

לא הלכתי הביתה, למרות שהיתה הפסקה, והמתנתי לראות כיצד ייפול דבר...

בשעה אחת וחצי המתח הגיע לשיאו, כאשר הפקיד של הבנק התקשר ואמר שהוא טעה ועליו להפקיד את הכסף עד לשעה שתיים בצהריים, כלומר עוד חצי שעה. כאן כבר התחננתי לפניו שייקח ממני הלוואה, אך הוא בשלו, בשיא השלווה. לא הלכתי הביתה, למרות שהיתה הפסקה, והמתנתי לראות כיצד ייפול דבר.

בשעה רבע לשתיים התקשר אליו השוכר של היחידה שלו ושאל אותו היכן אפשר להיפגש כי הוא חפץ לשלם את השכירות. החברותא הציע לו להיפגש ליד הבנק. בדקה לשתיים בדיוק הכסף הופקד בכספומט.

החברותא סיפר לי בהתרגשות שמדובר בשוכר שתמיד מאחר בתשלום, עד כדי כך שהוא כבר לא מתקשר אליו בתאריך המיועד, שהרי הוא כבר מכיר את אופיו ורגילו לאיחורים שלו. והנה פעם ראשונה בהיסטוריה שהוא מקדים את התשלום בעשרה ימים, ועוד ביוזמתו.

ואני כבר הבנתי שמי שבוטח באמת ועומד בלחץ, הקב"ה מסייע בידו ברוב חסדיו.

(בעל המעשה: י.ב. גיליון 'טיב הקהילה')

"החברותא שלי בכולל קיבל שיחת טלפון בהפסקת הבוקר, הוא חזר מעט מהורהר מאותה שיחה. לשאלתי מה הייתה פשר השיחה השיב, כי התקשרו אליו מהבנק ואמרו לו שאם עד השעה שש בערב לא יפקיד אלפיים ש"ח בחשבון הבנק הם יחזירו לו צ'קים.

מה תעשה? שאלתי בדאגה. הצעתי שאלווה לו את הסכום באופן מידי, אך הוא הזכיר לי שיש לו כלל ברזל שלעולם אינו לוקח הלוואות ויהי מה. זהו מהלך שלמד מרבו בענייני ביטחון בה' וזה הקו שלהם שלא לוקחים הלוואות. "אל תדאג" הוסיף ברוגע, "בורא עולם יסדר לי את הכסף בדיוק כשצטרך אותו!"
המשכנו ללמוד כרגיל. בשעה אחת ורבע הוא התקשר לאשתו ושאל אם יש לה אולי כסף בבית, היא השיבה שיש כספי צדקה, אבל הוא בשום אופן לא רצה ליטול מהצדקה, שהרי סוף כל סוף זה הלוואה שיש להשיב.

אני כבר ממש לא הצלחתי להבין אותו. אמרתי לו שיהיה לו בעיות בבנק בגלל העקשנות שלו, אך הוא בשלו, ובשיא הרוגע הסביר לי שהכל משמים ומה שצריך להיות יהיה, אבל הלוואות הוא לא לוקח.

האזינו לתוכנית 'הפותח בכל יום' בקו השיעורים של דרשו
כל הכתבות והתוכן משודרים להאזנה מדי יום מפי הרב אברהם פוקס

077-2222-666 שלוחה 31

בעבור כמה דקות, כאשר בתי ממשיכה כל הזמן להשליך עטיפות מסוגים שונים לפח, החל משוקולדים, דרך סוכריות וטופי וכלה בחטיפים מלוחים ומתוקים - לא יכלה עוד המורה לשאת זאת, ופנתה אליה בנוזיפה...

הבת שלי כל הזמן, ממש כל כמה דקות, משליכה עטיפה אחרת של ממתק או חטיף לתוך הפח, הממוקם מקדימה ליד מושב הנהג.

בעבור כמה דקות, כאשר הבת שלי כל הזמן משליכה עטיפות מסוגים שונים לפח, החל משוקולדים, דרך סוכריות וטופי וכלה בחטיפים מלוחים ומתוקים - לא יכלה עוד המורה לשאת זאת, ופנתה לעבר בתי בנוזיפה: "אני לא מבינה, את כל כך רגישה לבחילות בנסיעה, עד כדי כך שעברת קדימה במקומה של ילדה אחרת, איך זה יתכן אפוא שאת כל הזמן אוכלת את כמויות הממתקים והחטיפים האלה, שרק מגבירים את הבחילה?!" ובתי, שהבינה מה שהמורה לא הבינה, השיבה לה בכבוד ובדרך ארץ: "המורה, זה ממש לא שלי. פשוט, בגלל שאני יושבת כאן מקדימה, כל הבנות היושבות מאחוריי במהלך הנסיעה מעבירות לי את העטיפות שלהן כדי שאזרוק אותן במקומן לפח..."

(הובא במדורו של בנימין חינקיס, 'המודיע'; גיליון כף זכות)

בתי שתחי', הלומדת בכיתה ד', יצאה לטיול השנתי. כיון שהיא נוטה לסבול מהתופעה הנפוצה של בחילות במהלך נסיעה, היא מנסה בדרך כלל להתיישב במושבים הקדמיים, כי ראתה שזה מועיל עבורה. אמנם, בנסיעות של תלמידים, ובפרט לטיולים, רבים קופצים על המקומות הקדמיים, המועדפים באופן כללי על התלמידים, וממהרים לתפוס את המושבים הללו מבלי להתחשב באלה הרגישים. כך, למרות שהדבר חשוב לה, היא לא הצליחה להשיג מקום שכזה, ולכן התיישבה באחד המקומות האחוריים יותר.

במהלך הנסיעה, החלה לחוש שלא בטוב, ולכן ביקשה מהמורה המלווה שתאפשר לה לעבור קדימה. המורה אכן ביקשה מאחת התלמידות להחליף איתה מקום, ובתי עברה למושב הקדמי, ממש מאחורי הנהג.

הוקל לה, ב"ה, אלא שאז, הבחינה המורה - שכמובן ישרה מקדימה, כמקובל, בספסל המקביל - בתנועה יוצאת דופן:

פרשת השבוע

סיפר הגר"י גלינסקי זצ"ל: עברתי פעם ליד בית משוגעים. "רבי", צעק אלי אחד המאושפזים, "עכשיו אתה יודע למה המשיח לא בא!". לא, איני יודע, אמרתי. "כי אני המשיח, ואיך אוכל לבוא!?"

והברירה בפנינו: להישאר בחוץ ולשמוע אותם, או להיכנס פנימה ולהיות חלק מהם...

ה"הגבהה" יעשו בקצות האצבעות.

כמה זה יעלה לו, כבר הזמין ארון קודש מכסף, לוויטרינה... זו מצות עשה מן התורה, לכתוב ספר תורה, מתי הוא יהיה מוכן?.. "תשמע", אומר הסופר, "לא אכפת לי, אבל זה כתב קטן, הוא יוציא את העיניים". "זו המטרה", צהל העשיר. "איך קלעת". אם תשאלו אותו, הכל לשם שמים. הוא מקיים מצווה: "הוי גביר - לאחיק" (בראשית כו, כז), לנקר לשני את העיניים.

אני מכיר אברך בני ברק. יום אחד הלך ברחוב רש"י. מישהו בנה שם וילה. עמד בחוץ עם האדריכל, ודן על השביל. שיש שישתלב בחיפוי החיצוני, או אבן ירושלמית שתתמזג בצמחיה.

מה טבו אהליך יעקב (במדבר כד ה)

"על שראה פתחיהן שאינן מכוונין זה מול זה" (רש"י).

האמת, גם אנו מגוננים על הטרקלין בתריסים ווילונות, כדי שלא יסתכלו אלינו ולא יציצו לבתינו. אבל רש"י כתב (שם, פסוק ב'): "ראה שאין פתחיהם מכווננים זה כנגד זה כדי שלא יציץ לתוך אוהל חברו", כדי שהם לא יסתכלו לבתי האחרים. מה יש לך להציץ, מה יש לך להביט, מה יש לך להתעניין!

ודאי שמעתם: עשיר בא לסופר סת"ם המתמחה בכתיבת פרשיות תפילין. מבקש הוא לכתוב ספר תורה בכתב של תפילין של יד. להזכיר: בפרשיה של יד שבע שורות, בשלושה סנטימטרים, בעמוד ספר תורה ארבעים ושתיים שורות. ספר תורה בגובה שמונה עשר סנטימטרים, תענוג לרקוד אתו בשמחת תורה. ואת

אני זוכר שעברתי ליד בית משוגעים. "רבי", צעק אלי אחד המאושפזים, "עכשיו אתה יודע למה המשיח לא בא!" לא, איני יודע. "כי אני המשיח ואיך אוכל לבוא!" אה, הבנתי.

"רבי", קרא חברו, "אל תאמין לו, הוא לא המשיח". הסתקרנתי. "איך אתה יודע, אולי כן?" וענה: "כי אני הרבוננו של עולם, ולא שלחתי אותי!"

טוב, אז הברירה בפנינו: להישאר בחוץ ולשמוע אותם, או להיכנס פנימה ולהיות חלק מהם. לבנות את עצמינו או לעסוק כל חייונו בטיוח עבור אחרים, למצוא חן, להרשים, לגרור או להיגרר, להיסחף ולהיגרף, או להפנות המבט פנימה. להיות "יושב אוהלים" או "איש שדה". וזה עצוב כל כך. מעורר מחשבות נוגות.

התערב בדיון: "אני מציע גרניט, ואדניות גרניט בצדדים". השניים הביטו בו, כאילו שמעו חתול מדבר, מי אתה. מה זה ענייך.

הסביר: "בינינו, בשביל מי אתה מחפה בשיש ומצפה את השביל, כדי לנקר לי את העיניים, הלא כן? מן הראוי שתשמע את דעתי. כי אם תעשה כהבנתך ואני לא אקנא, הוצאת כסף לחינם!" זה שיגעון, אין הגדרה אחרת. זו ההגדרה הרפואית, הרמב"ם, גדול הרופאים, קבע אותה: "לולא המשתגעים היה העולם נשאר חרב" (הקדמתו לפירוש משניות). אדם אינו בטוח שיחיה מאתיים שנה, הרי לא כולם זוכים לכך, אבל בית הוא בונה לדורות, האין זה שיגעון?

והאמת, לדבריו ראוי היה שכולם ישוחררו מהצבא על סמך הסעיף הנפשי. אלא שגם הרופא נמנה על המשוגעים...

השו"ת היומי

שכחנו לפתוח את חבילת הטישיו ביום שישי - האם מותר לפותחה בשבת?

משולחנו של הרה"ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט"א מורה הוראה 'נאות שמחה' - מודיעין עילית

במקום המסומן, שכן מלבד שיש איסור 'מחתך' בחיתוך במדה, הרי על ידי הפתיחה הוא מייצר כלי, כלומר, הופך את אריזת הטישיו לכלי שניתן לשלוף ממנו את הטישיו. לכן יש איסור גמור לפתוח במקום המסומן, משום "מכה בפטיש", ורק אפשר לקרוע את האריזה מן הצד באופן שלא תיווצר אפשרות לשליפת הניירות, ובזה דינו כפתיחת שאר אריזות.

שאלה: שכחנו לפתוח את חבילת טישיו לשבת מסוג צץ-רץ בערב שבת, האם מותר לפתוח בשבת? תשובה: האריכו הפוסקים בענין פתיחת אריזות בשבת, אך יש להבחין בין הנידון הכללי הנ"ל לבין פתיחת חב' טישיו מהסוג שנשלף מהאריזה אחד אחר השני (באופן שכל משיכת טישיו גוררת את הבא אחריו), שבזה יש איסור ברור לפתוח את החבילה

דקה מתוקה - 60 שניות מרתקות על הדף היומי

הסיפור שסיפר החפץ חיים על הגזולן שחזר בגלגול לתקן את גזלתו

יבמות דף קיח

גזל אחד מחמשה

ששכנה בתוכו נשמה מגולגלת. היה אותו עני מטריד ומציק מאד לעשיר הזה, עד שהחליט היות והייתי מסייע לגזול את הגוי לכן אין לי מנוחה בעולם

סיפר הצדיק שלמה בלוך זצ"ל תלמיד הח"ח, מעשה ששמעו מפי רבו ה"חפץ-חיים": בוילנא התגורר יהודי עשיר. יום היה נכנס אצלו עני אחד

בסוף ימי חזרתי בתשובה שלמה עזבתי את דרכי הרעים ועסקתי בלימוד התורה לשמה מדי יום ביומו במשך ארבע שעות חוק ולא עיבור!!! והנה, כשעליתי לפני בית-דין של מעלה, עיינו בדיני ונוכחתי שנתקבלה תשובתי. אך דא עקא, מה שהייתי מסייע לעשוק את הגוף דבר זה לא עלה בדעתי לתקן, אי לזאת אין לי מנוחה, וחזרה נשמתי להתגלגל בעולם הזה עד שאתקן עון הגזל...

סיים ה"חפץ-חיים" את הסיפור: חוץ ממוסר השכל שבסיפור זה, שעל עוון הגזל אין כפרה עד ששיבו הגזילה לבעליה, הרי נלמד מכאן יסוד בעבודת ה': כל החפץ תיקון אמיתי על פשעיו הגדולים ילמד תורה לשמה!

(הרי"ק מפי רבי שלמה בלוח זצ"ל, כפי שהובא בסדרת תיקון המדות)

האמת ונתגלגלה נשמתי לשכון באדם זה, והכרחתי אותו שיציק לעשיר זה - בנו של הרמאי הנ"ל, עד שיפרע את סך העשרת אלפים שגזל אביו מאותו גוף וזה יהיה תיקונו.

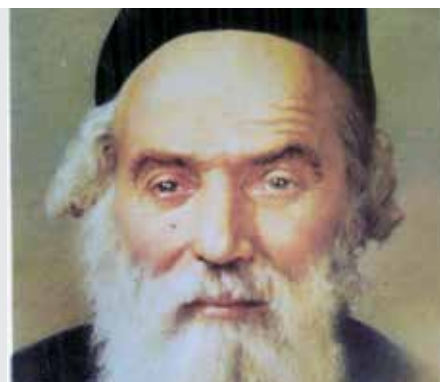
אותו עשיר ששמע עתה במי ומה המדובר, וכי אותו גלגול הוא המורה הפרטי ששכרו אביו, התחיל לצעוק על הגלגול: הרי אני הכרתיך היטב, ומה אתה מבלבל את המוח ונתפס בזה שכל חטאך הוא בכך שעזרת לאבי לעשוק גוף הרי אני יודע שעברת עבירות חמורות ומכוערות ביותר, ומה אתה תולה שכל חטאך מסתכם בזאת שסייעת לגזול גוי!

השיב הדיבוק: נכון הדבר! הייתי פושע גדול בימי חיץ אך זה אינך יודע כי תשובה שלימה, עזבתי דרכי הרעים ועסקתי בלימוד התורה

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל? **שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il**

החפצים בחיים - חפץ חיים יומי

האם מותר לספר על אדם שהוא קפדן?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר חפץ חיים

ובאמת אם יודע המספר שאצל השומעים ירד ערכו כשישמעו שהוא 'קפדן', עולה מדברי ה'חפץ חיים' לקמן שאסור, כשם שאסור לדבר על חסרון מעלותיו של השני, כגון שאינו חכם וכדו'. וכן אם מדובר באדם הידוע בהנהגותיו הטובות, וכינויו כקפדן הוא גנאי גדול בעבורו, מבוואר לקמן (שם סע' ו) שהדבר אסור. עוד יש שכתבו שכל דברי הח"ח כאן נאמרו רק בקפדנות לשם שמים, אבל בקפדנות בשאר ענינים ודאי שיש בזה גנאי - ראה כל זאת בהרחבה בביאורים ומוספים.

נידון נוסף בהקשר לכך מובא ב'ביאורים ומוספים': ראובן ששאל את שמעון אם מכיר גמ"ח שיכול להלוות לו כסף, ואמר לו שמעון שיש ללוי גמ"ח, רק שיזהר לדבר אתו בנחת כי הוא קפדן - יש שכתבו שלפי דברי הח"ח מותר הדבר, אם יודע שראובן לא יוסיף נופך משלו על הדברים, וכן לא יספר לאף אחד שהוא הזהירו, כדי שלא תצא מכך רכילות. ומציינים ב'ביאורים ומוספים' כי אפשר שההיתר בזה הוא גם מפני שיש בכך תועלת לראובן, שידע איך לדבר עם בעל הגמ"ח, וכמו שהובא בשם הגר"ח קניבסקי שמותר לומר לפלוני שהולך לאסוף כסף לצדקה אצל העשירים, שעשיר מסויים הוא קמצן, מפני שעל ידי כך ידע איך לדבר אתו, והרי זה לתועלת.

בסעיף הראשון הנלמד היום - כלל ד' סעיף ט' - חוזר ה'חפץ חיים' וכותב כי אסור לגנות את חברו על מידות מגונות שיש בו, וזאת בהתאם לכלל שהציב בסעיפים הקודמים, שמי יודע אם לא עשה תשובה, ואפילו אם הורגל במידות אלו ולא מצטער עליהן, אולי אינו יודע חומר האיסור, כפי שאנו רואים בעינינו שיש אפילו בעלי תורה שאינם רואים במדות אלו איסור גדול; אלא אדרבה יש להוכיחו ולהראות לו חומר האיסור.

ב'באר מים חיים' כותב ה'חפץ חיים' כי לומר על אדם שהוא קפדן אינו נחשב גנאי, כי אינו מספר עליו אלא שאינו מעביר על מידותיו [ובתנאי שידוע שהיה אומרם גם בפניו, שאז יש את ההיתר של 'באפי מרא' - ביאורים ומוספים]. ולמעשה סיים, שכיון שלפעמים השומע יגיב בהוספת דברי גנות עליו, לכן שומר נפשו ירחק מזה.

ב'ביאורים ומוספים' מביאים מה שכתב ב'עלי באר' בביאור הדבר, ע"פ המבואר בחינוך (מצוה שלח) שלהעביר על מידותיו היא מידת חסידות, וא"כ מי שאינו עושה כן אינו בר מעלה, אבל אין זה גנאי, כי קשה הדבר עד מאד. [אמנם מציינים כי רוב בני אדם כששומעים על אדם שהוא קפדן, מפרשים זאת בלבם כגנות גמורה, ובאופן כזה ודאי שאסור לומר על השני שהוא קפדן].

לשמוע ולחשמוע

ברכב, בבית, ובכל מקום..

התקשרו לקו השיעורים של 'דרשו'
וקבלו אלפי שיעורים והרצאות להאזנה

077-2222-666

פרשת השבוע מפי מיטב המרצים

חדשות 'דרשו' ועדכונים

מידע לנבחני 'דרשו'

'גישמאק בלימוד'

הרצאות על מתיקות התורה

שיעורי תוספות לפי סדר 'הדף היומי'

הרצאות לחגים ומועדים

תוכניות מיוחדות

שידורים חוזרים מאירועי 'דרשו'

שיעורי 'הדף היומי'
בעברית, אידיש וצרפתית

שיעורי 'הדף היומי בהלכה'
בבקיאות ובעיון

'הפוחח בכל יום'
תוכנית יומית עם
סיפורים וחיזוקים

קו השיעורים של 'דרשו' לחייג, ללמוד, לדעת

מהי פרשה 'פתוחה' ו'סתומה' לדעת הרמב"ם?

את השורה; ואם לא נותר מקום בסוף הפרשה הקודמת ליצור את המרווח הנ"ל, יש להותיר שורה שלמה ריקה, ולפתוח את הפרשה בתחילת השורה שלאחריה. ופרשה סתומה - היא פרשה המתחילה באמצע שורה, כאשר המרווח הנ"ל נמצא בסמוך אליה בשורה זו, או בסוף השורה שלפניה. וראה להלן, בנוגע לדעת החולקים, אך עיקר ההלכה כדעת הרמב"ם.

[משנ"ב לב, קנה, וביה"ל לו, ד"ה מניחים; ביאורים ומוספים דרשו, 186]

ספר התורה מחולק למאות 'פרשיות', אשר חובה להותיר ביניהן מרווח הראוי לכתבת תשע אותיות לכל הפחות (ראה תקציר למחר). וישנם שני סוגי פרשיות: 'פתוחה' ו'סתומה'. ואם שינה הסופר פתוחה לסתומה, או להיפך, הספר פסול.

ונחלקו הראשונים בביאור ענין זה, איזו היא פרשה פתוחה, ואיזו סתומה. לדעת הרמב"ם, ההגדרה של 'פתיחה' ו'סתימה' מתייחסת לפרשה עצמה. פרשה פתוחה - היא פרשה ה'פותחת'

מהי פרשה 'פתוחה' ו'סתומה' לדעת הרא"ש?

ומוסיף הרא"ש, כי כאשר הפרשה הקודמת מסתיימת בסוף שורה, ותחתיה שורה ריקה, ותחילת הפרשה הנוכחית היא בראש השורה שתחתיהן - מאחר והשורה הראשונה כתובה עד סופה ממש, והשלישית כתובה מתחילתה ממש, נחשבת השורה האמצעית כמרווח שבאמצע שורה, וממילא נחשב המרווח 'סתום' משני עבריו בכתב, והפרשה היא סתומה.

[ביאורים ומוספים דרשו, 186]

בהמשך לאמור: לדעת הרא"ש, ההגדרה של 'פתיחה' ו'סתימה' בפרשיות התורה, מתייחסת למרווח שביניהן. פרשה 'פתוחה' - מופיעה לאחר מרווח 'פתוח', דהיינו: המרווח האמור, מסתיים בסוף שורה, או מתחיל בראש שורה, ואינו נוגע משני צידיו בכתב, אלא 'פתוח' בצידו האחד לצד העמוד. ופרשה 'סתומה' - מופיעה לאחר מרווח ה'סתום' משני צידיו בכתב, דהיינו: באותה שורה מופיעים סיום הפרשה הקודמת, המרווח, ותחילת הפרשה הנוכחית.

הפרשיות בתפילין ובמזוזה - סתומות או פתוחות?

פסולות. וכן פסק בשולחן ערוך. ויש מהראשונים שהכשירו בדעיבד גם כשעשה פרשה זו פתוחה, משום שבספר התורה, פרשה זו אינה סמוכה לפרשת שמע ישראל הכתובה לפני בתפילין, וביניהן מפסיקים בספר התורה מרווחים רבים של פרשיות 'פתוחות'. וכן פסקו הרמ"א ואחרונים נוספים. ולדעת החזון איש, גם השולחן ערוך סובר כדברי הרמ"א, שבדעיבד התפילין כשירות.

[שו"ע לב, לו, ומשנ"ב קנו-קנט; ביאורים ומוספים דרשו, 187]

ארבע פרשיות יש בתפילין: קדש, והיה כי יביאך, שמע ישראל, והיה אם שמוע. השלוש הראשונות, הן 'פתוחות' בספר התורה, ואילו פרשת והיה אם שמוע, 'סתומה' בתורה. וחובה לכתוב את הפרשיות בתפילין כפי שהן בתורה, ואם לא עשה כן, התפילין פסולות.

אולם, בנוגע לפרשת והיה אם שמוע - נחלקו הראשונים: לדעת רוב הראשונים, צריך לעשותה סתומה, ואם לא עשה כן, התפילין

* ספרי תורה, תפילין ומזוזות, יש לכותבם בשורות שוות משני צידיהן. וכתבו ראשונים, כי יש להקפיד שלא תצאנה שלוש אותיות מחוץ לגבול העמוד. וכן פסק השולחן ערוך בנוגע לתפילין. אולם, לדעת הרמב"ם, ניתן להקל אף בשלוש אותיות ויותר, כל עוד אינן מהוות את רוב המילה. וכן פסק השולחן ערוך בנוגע לספר תורה. ויש מהאחרונים שכתבו, שיש להחמיר בספר תורה כבתפילין. * בשמות הקודש, נדרשת הקפדה מיוחדת, שאותיותיהם, עם האותיות 'הנטפלות' אליהם, תהיינה בתוך גבול העמוד. ובדיעבד, אם חרגו אותיות השם עצמו מגבול העמוד, ואין אפשרות לתקן זאת - נחלקו הפוסקים אם הכתיבה כשרה.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

האם ניתן לקיים את מצות ציצית בבגד העשוי מחוטים סינטטיים?

אחרים, חייבים בציצית מדאורייתא. וכתבו הפוסקים, שבגדים שאינם עשויים באריגה של חוטי אורך ורוחב - כגון בגדי עור או לְכָד - פטורים מציצית. ובגדים העשויים באריגה מחוטים סינטטיים - יש אומרים שהם חייבים בציצית, ויש שהסתפק בדבר; ויש שכתבו בנוגע לחוטי ניילון, שמאחר וניתן לעשות מהניילון בגד מקשה אחת ללא אריגה, גם כשארגו בגד מחוטי הניילון, הוא פטור מציצית.

[שו"ע ט, א, ומשנ"ב ב; ביאורים ומוספים דרשו, 4 ר"ט; וראה משנ"ב י, יא]

לדעת השולחן ערוך, בגדים העשויים מפשתן, או מצמר כבשים - הן זכרים והן נקבות - חייבים בציצית מדאורייתא, ואילו בגדים העשויים מצמר אחר, או מבדים שונים, כגון כותנה ומשי, חייבים בציצית רק מדרבנן. ובגד המורכב מכמה חלקים, העשויים כולם פשתן או צמר, אך תפורים זה לזה בחוטים שאינם עשויים מפשתן ומצמר - יש שהסתפק אם הוא חייב מדאורייתא או מדרבנן. ולדעת הרמ"א, הן בגדי צמר ופשתן, והן בגדים מבדים

רק מה שנגזר יקרה

פעם ראש ישיבת מיר הג"ר אליעזר יהודה פינקל עלה במדרגות, ולפתע איבד את שיווי משקלו וכמעט נפל לאחוריו, בחור שהיה מאחוריו, מיד החזיקו בשתי ידיו שלא יפול, והבחור הרגיש טוב מ'הצלחה שלו' במניעת 'נפילת ראש הישיבה'. אמר לו רבינו: "דע לך, לולי שהיית מאחורי לא הייתי נופל, ומאיפה אני יודע זאת? כי לא נפלת! שאם הקב"ה היה גוזר עלי ליפול, הייתי נופל!!!" (אריה ישאג - אמונה עמ' ז)

נשתדל שלא להתהלך עם רגשי נקיפות מצפון שאולי אם היינו נוהגים אחרת היינו מצליחים, שהרי אם כך כבר קרה, סימן שזהו רצון ה'.

ד' בתמוז | רבנו יעקב ב"ר מאיר תם זצ"ל, מגדולי בעלי התוספות, ב' ספר הישר ועוד

יום זה הוא יו"ט במגילת תענית (לפי כת"י מינכן, וי"א שהוא בי"ד תמוז), על שבטלו טענות הצדוקים והבייתוסים. בשנת תש"א, ביום זה החל הפוגרום הנוראי והאכזרי בעיר יאסי-רומניה שנמשך כשלושה ימים ובו עונו, נבזו ונרצחו בצורה קשה כ-24,000 יהודים הי"ד.

בעת מסע הצלב הראשון בשנת ד'תתנ"ו, נהרגו ביום זה כ-300 יהודים הי"ד, שברחו מהצלבנים והתחבאו בכפר קטן, עד שנתפסו ע"י הצלבנים ונהרגו באכזריות רבה. ביום זה בשנת מ"ו, בעקבות הלשנה, נעצר ונכלא רבינו המהר"ם מרוטנבורג זצ"ל, שהיה בדרכו לא"י ולא הסכים שיפדוהו בתשלום כופר ובהמשך אף נפטר בכלאו זה.

יארצייט:

ד' אלפים תתקל"א: רבנו יעקב ב"ר מאיר תם זצ"ל, מגדולי בעלי התוספות, ב' ספר הישר ועוד.
תק"ט: רבי ניסים חיים משה ב"ר יוסף מזרחי זצ"ל, הראשל"צ ואב"ד בי-ם, ב' אדמת הקודש.
תקס"ה: רבי פנחס ב"ר צבי הירש הורוויץ זצ"ל, אב"ד פפד"מ, ב' הפלאה, המקנה, פנים יפות ועוד.
תקע"ד: רבי יעקב ב"ר מרדכי ריינמאן זצ"ל, אב"ד נארל.

תר"ג: רבי יהושע העשיל ב"ר ברוך פרנקל-תאומים זצ"ל, מקומארנא.
תרנ"ט: רבי עזריאל ב"ר יהודה הילדסהיימר זצ"ל, אב"ד קהל עדת ישראל-ברלין, תלמיד של ב' הערוך לנר ומייסד בתי מחסה בי-ם.

תש"ן: רבי יהושע ב"ר חיים יהודה סג"ל דייטש זצ"ל, אב"ד בראשוב, וואשארהעלי, ושכ' קטמון בי-ם, ב' בית הלחמי ועוד.
תשנ"ו: רבי חיים משה ב"ר מאיר יוסף מנדל זצ"ל, הצדיק מב"ב.

* תוכנית יומית מענייני דיומא
בהגשת הרב אברהם פוקס

* שיעורי משנה ברורה לפי
סדר דף היומי בהלכה

* מידע כולל לנבחני דרשו על מועדי
המבחנים מסלולי הלימוד ועוד

* שיעורים על הדף היומי ועל כל
הש"ס ממבחר מגידי השיעורים

* שיעורי משניות על מסכת
שביעית לתוכנית קניין שביעית

* שיעורים מבוארים בעיון לביאורי
תוס' על פי סדר הדף היומי

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il